

Onderwerp Reactie college op managementletter interimcontrole 2013 Ernst & Young

Steller N.R. Werkman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 80 Bijlage(n) -

Ons kenmerk BD 13.4031094

Datum **21 NOV 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Vooruitlopend op de controle van de jaarrekening voert de accountant jaarlijks een interimcontrole uit. Op 5 november jl. bracht Ernst & Young Accountants hierover een managementletter uit. In zijn bevindingen geeft de accountant aan dat wij door de vele externe en interne ontwikkelingen een volle agenda hebben. Interne ontwikkelingen betreffen met name de reorganisatie en de vorming van het Shared Service Center (SSC). Invloeden van buitenaf zijn vooral de mogelijke gevolgen van de decentralisaties vanuit het rijk en de onduidelijkheid over de financiën die hiermee gemoeid zijn.

Dit alles brengt volgens de accountant met zich mee dat vanuit de invalshoek van de bedrijfsvoering zaken blijven liggen of bewust worden doorgeschoven. De inzet van de gemeente is vooral gericht op het realiseren van het SSC. Ernst & Young stelt dat daarmee 2014 het jaar van de waarheid wordt. Wij signaleren deze ontwikkelingen zelf ook en zijn alert op de hieraan verbonden risico's. Zo nodig treffen we passende maatregelen.

Ondanks de vele ontwikkelingen in de bedrijfsvoering bevinden we ons ten aanzien van de rechtmatigheid op hetzelfde niveau als vorig jaar. Het algemene beeld, dat de accountant signaleert, is dat we onze processen ook goed op orde hebben. Een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2013 ligt naar verwachting dan ook in het verschiet. Dat een aantal ontwikkelingen in de bedrijfsvoeringssfeer tijdelijk stagneert, is inherent aan de veranderingen en de overgangperiode waarin we op dit moment verkeren.

Wij gaan hierna in op de belangrijkste aspecten van het accountantsrapport.

Realisatie bezuinigingen lopen achter op schema

In de accountantsrapportage wordt gesteld dat de structurele realisatie van de

bezuinigingen onder druk staan.

Ons college heeft in de 9de Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 inderdaad geconstateerd, dat voor een bedrag van 7,6 miljoen euro aan bezuinigingen niet structureel kan worden gerealiseerd. We verwijzen voor een nadere toelichting op de onderdelen naar deze voortgangsrapportage. De 7,6 miljoen euro is echter opgenomen in het financieel meerjarenbeeld. Uw raad is bij de ontwerpbegroting 2014 voorgesteld om nieuwe bezuinigingsmaatregelen met een omvang van circa 25 miljoen euro vast te stellen voor een dekkend meerjarenbeeld. Dit betekent dat de 7,6 miljoen euro met nieuwe (alternatieve) maatregelen wordt ingevuld. Het realiseren van de bezuinigingen blijft een lastige opgave, met name in de huidige tijd, en is van vele factoren afhankelijk. Wij zullen ook in 2014 uw raad minimaal tweemaal per jaar rapporteren over de voortgang van het totale bezuinigingspakket.

Risicomangement

De accountant geeft in de rapportage aan dat op het gebied van risicomangement slechts beperkt stappen zijn gezet en dat de ontwikkeling hiervan (met name het instrumentarium) stagneert als gevolg van de reorganisatie. We stelden begin dit jaar een routekaart op voor de verdere ontwikkeling van risicomangement in onze organisatie. Hierin hebben we twee verbeterlagen bij elkaar gebracht:

1. het verbeteren van de wijze waarop risicomangement in onze organisatie wordt uitgevoerd. Gericht op een eenduidige en consistente aanpak van het identificeren en beheersen van risico's, aansluitend op de organisatieveranderingen ('één Groningen, één organisatie')
2. het introduceren van strategisch risicomangement: risico's onderdeel laten worden van de strategie en de keuzes die directie en bestuur maken.

We hebben het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet op beide terreinen en maakten een keuze voor een instrumentarium dat ondersteuning kan bieden in het (gehele) proces van risicomangement. We zetten het instrument eerst in via een pilot bij een aantal projecten in het ruimtelijke domein en (de ontwikkeling van) het sociale domein. Afhankelijk van de uitkomsten van deze pilots kan een verdere, concernbrede, implementatie plaatsvinden. Ook op het gebied van strategisch risicomangement zijn stappen gezet. Het onderwerp stond het afgelopen jaar meerdere keren op de agenda van het Gemeentelijk Managementteam en er is een gezamenlijk gesprek met ons als college gevoerd. Het GMO is meegenomen in dit onderwerp en er is een aantal risicosessies gehouden. De gevoerde gesprekken zijn vooral verkennend en oriënterend van aard geweest en dienen als basis voor de

verdere uitwerking van een plan van aanpak (op hoofdlijnen). Belangrijk daarbij is dat we willen aansluiten bij de organisatieontwikkeling van de concernstaf en het SSC. We zullen uw raad in het voorjaar per brief nader informeren over de stand van zaken.

Onrechtmatigheden in personeelskosten

We hebben onze leidinggevenden opnieuw gewezen op het belang van de rechtmatigheid van het proces van personeelsdeclaraties. Dat houdt in:

- autorisatie door de juiste persoon (meestal de direct-leidinggevende);
- voorzien van alle onderbouwende stukken;
- ingediend conform de van toepassing zijnde regels.

We hebben de controle op personeelsdeclaraties structureel verzwakt. De controle op de rechtmatigheid van personeelsdeclaraties vindt nu bij elke declaratie plaats. Wanneer gebreken worden geconstateerd, wordt niet uitbetaald of wordt pas uitbetaald nadat de gebreken zijn gecorrigeerd. Daarnaast zijn we bezig om -daar waar mogelijk- de onrechtmatigheden uit het eerste halfjaar te corrigeren.

Inschrijving uitkeringsgerechtigden bij UWV

In het accountantsverslag 2012 heeft de accountant een bevinding opgenomen over het grote aantal uitkeringsgerechtigden dat niet ingeschreven was bij het UWV. Het ministerie heeft in 2012 het standpunt ingenomen dat het ontbreken van een dergelijke inschrijving niet meer kan worden gewogen als formele fout, maar moet worden gezien als een financiële fout. Op grond van de constatering, die in 2012 zijn gedaan en de rechtmatigheidsfout bij de jaarrekening 2012, ondernamen we vervolgstappen.

Wij hebben in samenwerking met het UWV de totale omvang van de populatie van niet-ingeschreven cliënten in kaart gebracht. Het blijkt dat bij ongeveer 65% van de klanten de inschrijving ontbreekt, omdat deze is verlopen. Een aantal klanten heeft van rechtswege geen inschrijvingsverplichting opgelegd gekregen (onthefving) van de gemeente Groningen. De accountant adviseert ons vroegtijdig met een analyse te starten, zodat inschrijving opnieuw kan plaatsvinden. Wij hebben gekozen voor een administratieve actie, waarbij wij in samenwerking met het UWV de inschrijfdatum weer gaan activeren. Het gesprek hierover met het UWV is in gang gezet. De actie zal in de komende weken plaatsvinden. In 2013 wordt voor alle nieuwe aanvragen om een uitkering volgens het protocol gehandeld.

Stand van zaken vernieuwing sociaal domein

Per 1 januari 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de

dienstverlening die nu nog onder de regelingen AWBZ (zorg en begeleiding) en de Jeugdzorg vallen. Daarnaast krijgen wij onder de nieuwe Participatiewet de zorg voor mensen met een Wajong-uitkering, die niet duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn.

Een algemeen zorgpunt en risico is dat er niet alleen een systeemverantwoordelijkheid wordt gedecentraliseerd (transitie) naar gemeenten, maar dat het systeem tevens dient te worden veranderd (transformatie). De decentralisatie gaat immers gepaard met een aantal budgetkortingen van het Rijk, die gemeenten dienen te realiseren.

De gemeenten krijgen via het gemeentefonds de beschikking over programmabudgetten voor Jeugdzorg en AWBZ. De hoogte van deze budgetten wordt echter pas in de meicirculaire 2014 bekendgemaakt. Dit betekent een risico voor de gemeenten, omdat zij in een vroegtijdig stadium keuzes moeten maken over de uitvoeringsorganisatie in 2015 en financiële afspraken moeten aangaan met zorgverzekeraars en dienstverlenende instellingen. Wij hebben een programmaorganisatie voor de vernieuwing sociaal domein ingesteld en de voorbereiding op de decentralisaties is vol op stoom. In zijn totaliteit wordt hiervoor circa 20 fte ingezet. Een uitgebreid projectplan, met daarin onder andere de deelprojecten gebiedsgebonden aanpak, Jeugd, Passend onderwijs, AWBZ, inkoop, contractering, verantwoording en financiën, is de leidraad voor de voorbereidingen. Er is veel overleg met betrokken uitvoeringsinstanties, cliëntenplatforms en -vertegenwoordigers, andere gemeenten en de provincie over de toekomstige inrichting van het sociaal domein. De overgang van de Jeugdzorg wordt provinciaal afgestemd en met het UWV zijn we in gesprek om concrete afspraken te maken over de overname van de Wajongers. De risico's van de decentralisaties zijn in maart 2013 in kaart gebracht en als vervolg hierop worden voor drie deelprojecten een nadere risicoanalyse gemaakt met behulp van een landelijk ontwikkeld instrument. Dit zijn de gebiedsgebonden aanpak, transitie AWBZ en het regionaal transitiearrangement Jeugd.

Ook krijgen gemeenten vanaf 1 januari 2015 de zorg voor mensen met een Wajong-uitkering die niet duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn. Wij zijn hierover oriënterend in gesprek met het UWV. Van januari a.s. wordt het overleg geïntensiveerd en maken we concrete afspraken over de overname van deze Wajongers.

Vorming reorganisatievoorziening

In de rapportage dringt de accountant aan op het treffen van een reorganisatievoorziening in 2013, zodat de lasten van te herplaatsen of te begeleiden medewerkers naar ander werk als gevolg van de vorming van het

SSC niet naar latere jaren worden doorgeschoven. Inmiddels hebben we een afspraak met de accountant gemaakt over het opstellen van een vergelijk voor wat betreft de vorming van de voorziening en de hoogte daarvan. De basis hiervoor vormt de wet- en regelgeving en dat geënt op de specifieke Groninger situatie rekening houdende met de gevolgen van het Sociaal Statuut. Op dit moment is er via de meerjarenbegroting ruim 23 miljoen euro voor frictiekosten gedekt en is er een budget beschikbaar voor flankerend beleid. De uitkomsten van de vergelijk gaan we betrekken bij het opstellen van de gemeenterekening 2013.

Controle voortgangsrapportages

De accountant constateert terecht dat er dit jaar tot dusverre nog geen concerncontroles op de kwartaalafsluitingen zijn uitgevoerd. Dit is een bewuste keuze vanwege de inspanningen die nodig zijn voor het invoeren van het SSC. De concerncontroles staan voor deze maand op de rol. Er heeft wel controle plaatsgevonden op de gebruikte gegevens en prognoses, waaruit de voortgangsrapportages zijn opgesteld. De uitkomsten daarvan leverden uiteindelijk voldoende zekerheid op ten aanzien van de beide voortgangsrapportages. Nu we overgeschakeld zijn op twee voortgangsrapportages in plaats van drie is de kans op afwijkingen tussen de tweede voortgangsrapportage en de jaarrekening groter. We gaan er vooralsnog vanuit dat de verbeterlagen die we de afgelopen jaren hebben gemaakt in onze prognoses voldoende garantie bieden voor deze werkwijze.

Overige adviezen en aanbevelingen

De accountant brengt in de rapportage verder meerdere adviezen en aanbevelingen uit, die wij onderschrijven. In de komende periode zullen wij daarmee voortvarend aan de slag gaan.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys